ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: . . ф. 12 или 30 дин.
на по године: . ф. 6 или 15 дин.
на четврт године: ф. 3 или 7½ дин.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОГЛАСИ
рачунају се 6 нов. од реда ситних слова.
За жиг се плаћа сваки пут 30 нов.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом

Претплата и огласи шаљу се на администрацију, а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући г. А. Пајевића, у дунавској улици.

Рукописи се не враћају.

Број 65. У Новом Саду, у суботу 4. (16.) јуна 1894. Год. X.

„ИЗМЕЂУ УСКРСА И ДУХОВА.“

Кад је онај значајни наш народни сабор године 1865. посвршивао свој главни посао, и установио уредбе, којима је положен основ данашњој згради наше народно црквене автономије, тада је пре завршетка саборских седница патријарх предложио, а сабор усвојио, да се обрати представком на круну, у којој ће молити за највишу дозволу, да се од сада наш народни сабор може периодично, од времена на време, редовно састајати. Против тога предлога оградио се др. Светозар Милетић, доказујући да српски народ на основу привилегија има право саборе своје од времена на време држати, и да за то не треба да моли; те кад је сабор предлог патријархов усвојио, он је с протестом изишао из сабора са још три своја друга.

У тој огради њих четворице, и у тој тежњи, која је у огради њиховој изражена, да се установи редовно састајање нашег сабора у извесно време, лежи клица даљем развитку у пословима наше народно-црквене автономије. Протекло је од тога доба пуних десет година, док се једва могло уредбом установити и потписом Његовог Величанства утврдити оно, што су тада њих само четворица тражили. У IX. зак. чл. угарског сабора од г. 1868. признато је српском народу право, да може ствари своје цркве, школе и на ове односних фундација самостално уређивати на својим саборима, који се имају *периодично*, од времена на време, састајати; али је сада још требало то време поближе обележити и статутом саборским установити, кад се има наш сабор редовно састајати. Од године 1869., када се на основу IX. зак. чланка г. 1868. први наш сабор састао, па све до године 1874., чињени су разни покушаји, да се установи устројство саборско; и једва се у другој половини г. 1874. успело, да се скрпи неко устројство, које није обухватало уређење свих односаја наше народно-црквене автономије, као што би по природи саме ствари требало да буде, и као што се на саборима год. 1870. и 1871. више пута покушавало, него је у њему поглавито само устројство сабора уређено. Вође и главни људи тадањег сабора су држали, да је довољно да се добије само чврст и сигуран основ за даљи рад, а то је постигнуто, ако се установи устројство сабора, па ће се онда на том сигурном основу лако моћи даље радити и сви други односаји по вољи уређивати. У томе је устројству једна од најглавнијих и најважнијих одредаба, на коју се особита важност полагала, била она, где се у §-у 7. изрекло, да се „српски народно-црквени сабор састаје *редовно* сваке треће године, и то у време *између Ускрса и Духова*, а ванредно по потреби.“

Једва је једном у лето г. 1875. дошла највиша потврда тога тако скрпљеног саборског устројства. У седници саборској од 19. маја 1875. прочитано буде највише решење, којим се саборско устројство одобрава. Али то није оно и онакво устројство, као што га је сабор пређашње године установио, него су на њему учињене врло многе и битне октројке. Међу саборским посланицима дуго се саветовало, шта да се према тим октројкама ради; било је мишљења, да се такво устројство не може ни примити, али је већина била за то, да се пошље круни адреса захвалности, у којој ће се поред захвалности за одобрено устројство изразити и жалба, што су октројке учињене, но уједно и нада, да ће се то у најкраће време законитим путем уклонити.

Па шта је руководило тадању саборску већину при том решењу? Руководило је то уверење, као што је и у адреси на круну изражено, да *је тим* „ударен темељ нашем народном црквено-просветном животу“, и да је тим „српски наарод постигао оно, за чим је на основу својих, народним повластицама и земаљским законима ујемчених права, скоро два века тежио“; поглавито се пак држало, да ће се од сада на основу тога саборског устројства моћи наш сабор редовно сваке треће године у време између Ускрса и Духова састајати, па већ самим тиме, што је редовно састајање сабора осигурано, сматрало се, да је ударен најсигурнији темељ за даљи успешан рад. „Темељ је ударен, — на њему ће бити тврђа станка за даљу грађу“, писало се и говорило се тада. Ако ништа друго, а оно је саборским устројством бар то добивено, да ћемо од сада редовно сваке треће године између Ускрса и Духова имати сабора, а кад будемо имали редовно сабора, онда ће већ све друго лако ићи. Тако се тада мислило и — веровало.

Али се на брзо показало, да је то само празно надање и веровање. Већ одмах први сабор, који је после тога требао доћи на ред, није се састао треће године, него једва тек године 1879., и то не у време између Ускрса и Духова, као што је за све најудесније, и као што је сад већ и узакоњено, него се састао тако рећи у сред зиме, кад му време није. Познато је, да се тај сабор разишао пре него што је своје послове посвршавао, а разишао се или управо одгодио се поглавито за то, што је у оно незгодно зимње доба било скоро немогуће саборисати, па је решио, да настави свој рад на годину између Ускрса и Духова, дакле у време, које је по саборском устројству за саборисање прописан. Па не само тада, него од тог времена па све до данас ево нам се никад ни један пут није допустило, да се наш сабор у законито време сваке треће године, и то између Ускрса и Духова састаје и свој редовни рад предузме. Пре четир године састао се истина наш сабор у месецу априлу, дакле некако у време, које је по саборском устројству прописано; али то није био редован расправни сабор за решавање редовних и законотворних послова, него му је био поглавити задатак, да изабере митрополита-патријарха, а ради решавања редовних својих послова састао се сабор тек у јесен 1892., дакле и опет онда, кад му време није.

Посланицима за сабор од г. 1890. и 1892. истекао је био мандат још првих дана месеца априла лањске године, те по томе, кад би саборско устројство од г. 1875. био сигуран темељ за цео наш народно-црквени автономни живот, као што се по одобрењу његову мислило и надало, или боље да речемо, кад би према нама Србима што важили закони и законите уредбе, као што би морало бити у једној правној и уставној држави, онда би се наш сабор *морао* састати у своје редовно заседање још лањске године у време између Ускрса и Духова. Но место тога ми на жалост ево видимо, да кад је српски патријарх ове године путем државне владе поднео Његовом Величанству пријаву, да жели наш народно-црквени сабор сазвати на дан 8. (20.) маја, дакле у законито време између Ускрса и Духова, није за то могао највише одобрење добити, или управо државна влада није хтела поднети предлог, да се томе највише одобрење даде; а за што није хтела то учинити, види се из отписа министра-председника Векерла, што га је на митрополита-патријарха упутио.

Министар-председник у томе отпису своме вели, да се сазив сабора не може допустити из разлога, услед којих није допуштен био ни сазив сабора, што га је патријарх био за дан 18. (30.) новембра лањске године пријавио, а то је за то, што нису покупљени саборски трошкови, који су остали неуплаћени од пређашњих сабора, и што нема новаца, одакле би се могли подмирити трошкови за нов сабор.

Овај разлог, из кога министар-председник није хтео круни предложити, да се одобри сазив сабора, није нов, него се од стране владе за ових последњих 14 година понавља свагда, кад год влада неће да дозволи сазив нашега сабора; а кад се деси прилика, да хоће да дозволи сабор, онда се просто тај разлог изостави. Разлог тај због трошкова за сабор први пут је употребио угарски министар-председник 1880. год., кад се под администраторством доцније именованога патријарха Германа Анђелића није хтео дозволити састанак сабора, те је сам администратор патријаршије тада министру подметнуо, да наведе то као разлог, што не дозвољава сазив сабора. То нам је дакле злокобно насљедство од стране именованог патријарха, и то нас ево непрекидно спречава, да рад наших сабора не може да дође у редован колосек.

Но тај разлог угарског министа-председника по све је ништав и неоснован. Јер докле год постоји саборско устројство, потврђено највишим решењем од 14. маја 1875., по коме се сабор наш има састајати редовно сваке треће године у време између Ускрса и Духова, дотле не

ЛИСТАК

Од севдаха горег јада нема.

Приповјетка из Босне.

(Наставак).

VI.

Не знам — настави Михајло — може бити зна који, гдје је сеоце М. Поред сеоцета пружају се плодне њиве, по којима се простиру златна жита и подиже се неколико чардака — то су кметови разних богаташа. Највеће њиве и најљепши чардак међу њима јесте истог мог пунца. Ђеде Лазе, куд смо нас двојица намислили и отишли. Одмах изнад чардака диже се мали брежуљак шумом покривен, чији су се огранци и ниже спуштили и опколили Лазин чардак тако, да се међу дрвећем једва могао и опазити.

Ту смо ја и Перо дошли. Стигосмо баш пред вече. Јахали смо на коњу једним краћим путем, што испод шуме води.

Ми јашемо и јашемо, док се не приближисмо једном туђем чардаку. Ту виђесмо гђе сједи један средовјечан човјек са женом, а крај њих посједала ђеца. Бијаху и двије ђевојке, али нас још из далека опазише и побјегоше у чардак.

— Ко је то? запитах Перу.

— Бога ми не знам, рече Перо. Питаћемо кмета Мату, он ће нам већ казати.

У том стигосмо пред чардак и назвасмо: „Добар вече!“

— Бог вам добро дао, момци! повиче онај човјек. Куда ви то путујете, ако Бог да?

— Не ћемо далеко — повиче Перо. Овђе у овај чардак.

— У чардак Лазара Миљевића?

— Да.

— Па чији сте ви?

— Ја сам Лазин син, а ово је мој друг — и каза ми име.

— Ти Лазин син? О, та је ли могућно! повиче скочивши. Па сјашидер, цанум, мало да се одморимо. Познајем ја Лазу врло добро. И ми смо завари[1]) заједно друговали. Зар ти није никад говорио за Саву Босанчића?

— Па зар си ти тај Сава? повиче Перо. Е, баш ми је драго. Причао ми је бабо много и о теби и о неком Ристи Лелујчићу. Вас сте тројица били добри другови. Знам, знам. Кад је тако, баш ћемо мало овђе одјахати.

Сјахасмо с коња и дођосмо пред чардак. Ђеца уђоше унутра, а ми посједасмо на клупе. Перо је, објешењак, био сјео баш тако, да му лице у чардак гледа.

— Е па тако, ти си дакле Лазин син. Хо, хо. Како си већ узрастао као севлија[2]). Колико ти је година?

— Сад сам с божјом помоћу узео деветнајесту.

— Деветнајесту? Охо. Та ти си већ прави момак, скоро ћеш се и оженити!

— Та биће и то временом. Далеко је још до тога — рече Перо и погледа некуда гори на чардак и осмјехну се.

— Како то вријеме брзо лети! настави Саво. Знам кад сам био код Лазе, још си випашни био — и ту показа руком. А сад те ево не могу да познам. А Бога ми слабо и слазим у Сарајево а слабије још кога обилазим. Велика радња и брига за вратом а и нејачад освојила па се не може.

Перо опет погледа некуд гори и осмјехну се.

— А колико је теби година, младићу — запита Саво мене.

— Сад ће ми бити осамнаеста.

— Да ти ниси син покојног Митра?

— Управо његов, рекох ја.

Перо непрестано гледаше некуд на прозор, намигиваше и смјешкаше се, „Ма, кога се врага смијеш“ рекох у себи.

— А што то није Лазо изашао? запитаће опет Саво. Он обично сваке године излази. Да није што хаста[3])?

— Није, него има нешто посла, па се мало задржао — рече Перо, па опет гори погледа и насмија се.

Мене већ од нестрпљења мука ухватила. — Та шта он то, објешењак само гледа? рекох у себи. Мора да је штогођ њањушио.

Наједаред се зачу тих кикот. Е већ се не могох уздржати него запитах:

— Има ли још кога с тобом?

— Има још ђеце и двије ђевојке.

— Јесу ли твоје? — запитах га.

— Једна је моја, а друга није.

Још смо се ту разговарали, најпослије се дигосмо, опростисмо се са Савом и женом му, узјахасмо на коње и кренусмо даље.

Кад смо се мало одмакли запитах ја Перу:

— Тако ти Бога, што се оно смијеш и непрестано погледиваш гори?

— Ах, брате Михајило, рече ми Перо, виђео сам два анђела, па сам се на њих смијао. Кад сам говорио са Савом погледах случајно горје на прозор, кад ал' онђе вире двије главице. Једна плава, а једна црномањаста. Ах, брате, она црномањаста чисто ме заниједла. Оне очи, оне ћаће, они зубићи . . . ух, та мораћемо је још једном виђети па ма шта било. Непрестано нешто шапутаху и смијаху се. Често су провиривале и тада сам се ја на њих смијао. Ах она црномањаста, ох црномањаста, срце ми је однијела.

— Кажем ја, да си ти нешто њањушио. Ух, ђе ја нисам сједио с оне стране!. . .

— Је с' чуо, Михајло, рече Перо, хајдемо вечерас код Саве на сијело, па ако би је могли виђети . . .

— Не ћемо вечерас, него сутра пред вече, па ћемо се полахко привући, не би ли их на пољу ђегођ затекли, а кад буде вече, онда можемо и на сијело отићи.

Међутим стигосмо и пред чардак. Залајаше пси, а пред нас изађе један тежак. То бијаше кмет Мата. Одмах познаде Перу и повиче:

— О гле младог газда Пере! Добро дошо, господару — и придржа му бакрачлију[4]) да сјаше.

— Боље те нашао, Мато — повиче Перо. Је ли чардак отворен?

— Није — рече Мата. Чекајте, сад ћу кључ донети.

Отрча брзо, а за час се врати натраг и откључа чардак.

Уђосмо, попесмо се уз басамаке[5]) на горњи бој и сједосмо на сећију[6]),

Дивота је било отоле погледати. Сунце је

[1]) Некада.

[2]) Врста четинара.

[3]) Болестан.

[4]) Узенгија.

[5]) Степенице.

[6]) Увишено мјесто за сједеље.

може и не сме државна власт мешати се у то, да-ли ће састанак сабора одобрити или не, него има сваку по пропису поднесену јој пријаву за сазив сабора просто крути на одобрење поднети; а питање о томе, како ће се покрити трошкови за сабор, то је чисто наша унутрашња ствар, то је једино ствар сабора самог и наших автономних органа. Не ћемо да доводимо у сумњу право државне власти, да она врши врховни надзор о томе, да се народни фондови не окрњују и не употребљују на цељи, којима нису намењени; али то право врховног надзора државне власти може ићи само дотле, да не допусти предујмљивање трошкова за сабор из народних фондова и ништа више, никако пак не може државна власт по томе праву врховног надзора ићи тако далеко, да не дозвољава ни сазив сабора, док јој се не искаже, да су потребни трошкови за сабор већ у напред спремљени.

Нема сумње, да би се тој неприлици могло тако доскочити, кад би се удесило, да се саборски посланици одрекну тражења дневница и накнаде путних трошкова за време свога деловања на сабору, или да се приликом избора само такови бирају за посланике, који у напред изјаве, да не ће тражити трошкова и дневница; али то се овако на пречац не да извести, јер би то с једне стране било преиначење самог саборског устројства, које у § 6. наређује, да „саборски посланици имају за време деловања свог дневнице и накнаду путних трошкова по начину, како то сабор буде установио,“ с друге пак стране ни сама државна власт не би допустила, да се од наше стране на тај начин обилази једна уредба саборског устројства. С тога ми држимо, да би за овај мах најцелисходније било, да се саборски одбор постара, како би се бар колико толико трошкова за држање сабора прикупило, те да се тако обескрепи тај неосновани разлог министарски, којим хоће да се силом спречи састанак нашег сабора; а кад се сам сабор састане, онда он може из тога новца, колико већ буде прикупљен, тако расположење учинити, да буде довољан за подмирење саборских трошкова, јер морамо претпоставити, да ће у већине посланика бити толико родољубља и пожртвовања, да ће се сами својевољно одрећи тражења дневница и путних трошкова, те да ће расположиви новац остати само за оне, који без тога заиста не би могли у деловању сабора учествовати. За будућност пак морао би се на сваки начин први сабор, који се састане, озбиљно постарати, да питање саборских трошкова коначно уреди било тако, да саборски посланици делају бесплатно, било пак тако, да нађе сигуран извор за покриће саборских трошкова, те да једном за свагда учини немогућим, да се од стране државне власти могу стављати и такве ништа ве и неосноване препреке редовном и законитом деловању нашег народно-црквеног сабора.

Саборски одбор састаје се ових дана у редовно своје заседање, те како цео наш народ живо жели и очекује, да се наш народно-црквени сабор што скорије састане, и да многа неодложна питања наше цркве и школе у ред доведе, то се с пуним правом нада и очекује од саборског одбора, да ће он од своје стране учинити све, што му је у власти, како би се отклониле препреке, што их државна власт састанку нашега сабора ставља.

Сутра наступа велики празник Духова, и ми би се, а с нама и сваки православни Србин од срца радовао, да смо могли тај светли празник поздравити радосном вешћу, да је наш сабор у редовноме своме заседању, које је требало бити ове године између Ускрса и Духова, своје послове срећно посвршивао, те на нашем народно-црквеном и просветном пољу све одношаје у најбољи ред довео, и запуштену зграду наше народно-црквене автономије једном коначно дозидао. Но кад већ нисмо сада те среће били, тешимо се надом, да ће патријарх и саборски одбор моћи израдити дозволу за сазив сабора, и то за сада још једном изузетно ма и на јесен; а ваљда ће једном и за српски народ у овој држави наступити бољи дани, када ће се и према нама поштовати и одржавати законске одредбе, те када не ће више бити само пусто слово оно наређење саборског устројства, по коме наш сабор треба да се редовно састаје сваке треће године у време „између Ускрса и Духова.“

Др. И. В.

баш залазило за високе босанске планине, лахки се облачићи запурили те им лице чудно одсјајиваше. Тихи ветрић заталасао злаћана жита, те се све преливаху. Из даљине из сеоца М. чули су се промукли звуци звонцади и блејање хајвана[7]), што је чудновато одјекивало кроз тишину. Ситни комарци зузукаху и тим својим тихим зузукањем даваху већу успаваност оној нијемој вечери.

За часак обадвојица посматрасмо ову дивотну слику и ништа не проговорисмо. Гледасмо равна поља, гледасмо високе планине, које су покривене шумом као неким ћилимом и више њих танке, румене облачиће.

Перо први прекиде тишину.

— Тако ти Бога, Михајило, шта је данас? запита ме.

— Баш ти неумијем казати, али ми се чини да је субота — рекох му ја.

— Дакле сутра ћемо пред вече ићи тамо, да их вребамо. Ох она црномањаста, једнако ми је на памети. Божја ти вјера заниједа ме је те једнако на њу мислим . . .

— Немој да помахниташ — рекох му ја смјешећи се.

Изађосмо на поље, да се мало прошетамо. Шетали смо се дуго између жита, за тим одосмо и вечерасмо. Послије вечере онаго уморни извалисмо се и ја сам, морам признати, одмах заспао кô заклан, а за Перу не знам. Може бити, да се он још дуго превртао, мислећи једнако на ону црномањасту . . .

[7]) Стока.

(Наставиће се.)

Угарска и Србија.

Београдски лист „Слога“ доноси један занимљив допис из Будимпеште. Допис је писао један пријатељ тог листа, а гласи овако:

„После вилагошког пораза побегао је из Угарске Кошут, па после готово и сви они, који су у устанку играли виђеније улоге. Мађарска емиграција расула се по Европи и радила живо за мађарску ствар. Сваку прилику, сваки заплет европски она је се трудила да експлоатише у своју корист. У Паризу, Лондону, Берлину, и Турину имала је она своје људе, који су обилазили меродавне кругове, и трудили се, да их задобију за своју ствар. Они су обилазили и руска посланства и ту гледали да се користе. Наравно, да су поред запада, радили и на истоку. Нарочито су се трудили, да за своје планове задобију Србију и Румунију, јер су им оне, као суседне државе, биле за сваку акцију од велике потребе. Трудили су се да задобију српског кнеза Михаила и румунскога Кузу. Са оба кнеза, мађарска емиграција ступала је у ближи додир и споразум. Кнежеви српски и румунски били су искрени. Они су хтели да потпомогну мађарску ствар, али су тражили користи, не само за своје земље, него и за своје сународнике, који живе у Угарској. А то је са свим правилно. Поштени људи и праве патриоте на тим основима и склапају пријатељства и савезе.

Но, да ли је била искрена мађарска емиграција? Мађарска емиграција увидела је, да искључиво са мађарским елементом не може ништа постићи, па је за то почела да ради на томе, да немађарске народности у Угарској и њихове суплеменике ван ове, задобије за своју ствар. Мађарски прваци, који су се налазили у земљи, упућени су од своје емиграције, да задобију за мађарску ствар немађарске народности, а емиграција је облетала око њихових суплеменика ван Угарске. И у земљи и ван земље пошао им је посао за руком. Али непобитна је истина, да су Мађари били неискрени, докле је друга страна била искрена.

У преговорима, које је 1859. год. водила мађарска емиграција са кнезом Михаилом налази се, поред осталога, и услов: Ако Угарска постане независна, она ће Србима помоћи против Турака, оружаним трупама. (Говори се о 100.000 људи.)

Л. Телеки, пишући Кошуту о тој ствари, вели: „Тражење оних 100.000 људи, које би ми Србима имали дати у помоћ, у случају успеха нашег, изгледа ми, као поетичка хиперболa“.

Ирањи у своме писму од 11. маја 1859. пише Кошуту тим поводом: „Л. Телеки, саопштио ми је детаљно ваше писмо, као и његов одговор на исто. Међу жељама, израженим са српске стране, налази се, као што видим и то: да ми обећамо за извесну евентуалност Србима повећу војску. Ја држим, да им се то никако не може обећати. Прво, што су Турци, наши природни и ако немоћни пријатељи, докле су јужни Словени, тако исто наши природни непријатељи. Друго што би се због наше интервенције, могао изродити — европски рат.“

Дакле Србија треба да послужи Мађарима као операциона тачка, за извршење њихова плана. Они траже оружану и новчану помоћ, а кад дођу до свога циља, па кад устреба да врате добро добрим, они хоће да чувају своју кожу. Но не само то, него би по речима Ирањијевим помагали своје природне пријатеље Турке, против својих природних непријатеља, јужних Словена.

Ове сам примере, поред осталих многобројних навео, да се види како су искрени били Мађари онда, кад им је требала помоћ српска.

Ну то и није потребно доказивати. Дела говоре јасно. Како су они вратили оно добро, које је Србија са својим племенитим кнезом чинила њиховој ствари, показао је најбоље српско-турски рат. А како су благодарни Србима и осталим немађарским народностима Угарске, чију су помоћ тражили па и добили у постизању своје ствари, о томе не треба ни говорити.

Али што нас овамо жалости, то је што данас стоји на челу владе српске човек, који неблагодарним Мађарима одобрава све што чине против немађарских народности, а нарочито угарских Срба. Прави патриота требао би да им довикне са тога места, како су неблагодарни, како добро злим враћају и да их опомене, како се свака неблагодарност, а пре а после, свети. Требало би, да им рекне, како могу лако наступити прилике, у којима им може српски народ вратити жао за срамоту. Али, на жалост, место свега тога, ми чујемо из уста шефа српске владе, како своју моралну помоћ пружа онима, против којих би требало да је напери. Он потпомаже оне, који шаљу Кериму сабљу, да истребљује српски народ, а одмаже онима, браћи својој, која су своје синове слала да одбију нападе Керимове сабље.

Да ли има веће бруке и срамоте од ово? Да ли има слична примера овоме у свету? И тај жалосни српски министар зар сме, да прође поред споменика великог Кнеза. Та сен његова поразиће га. Ну доста о томе. Крв ми се леди, кад на тако што и помислим.“

Политички преглед.

— **Угарска**. У Угарској је сада, пошто је криза довршена и ново се министарство Векерлово представило обема кућама угарског сабора„ по ново на дневноме реду закон о грађанском браку. Ствар ће се тамо наставити где је пре кризе прекинута. Предлог о нунцијуму заступничке куће на горњу кућу налази се већ од 14. (26.) п. м. код горње куће и кућа је то оставила председништву, да оно када нађе за згодно тај предмет изнесе на дневни ред. Држи се да ће се о предлогу идућег понедељника по ново расправљати у горњој кући и изгледа да ће расправа два дана трајати. За друго гласање у горњој кући о грађанском браку, чине се с обе стране најревносније припреме.

Заузимањем министра председника Векерлеа примио се гроф Аладар Андраши мисије, да посредује између чланова опозиције горње куће с једне и владе с друге стране, да се закључи компромис. Влада је вољна да учини неке, али врло мале и незнатне концесије, ако се опозиција одлучила буде, да у горњој кући гласа за законски предлог о грађанском браку. Влада ће од своје стране изаслати једнога свога човека, да буде присутан на тој конференцији. Држи се, да ће сам Векерле и Силађи ићи у име владе. Но по писању опозиционих листова тешко да ће доћи до споразума, јер владине концесије, које је рада иста да учини готово нису никакве.

Јуче (у четвртак) држала је заступничка кућа угарског сабора своју седницу на којој се расправљао предлог о валути, који је заступао у име финанцијског одбора Аугуст Пуљски. Кућа је била слабо посећена.

Заступник Аугуст **Пуљски** разложио је најпре од каквог је значаја увлачење државних нота и о споразуму, који је учињен са банкама После њега је говорио др. **Најман**, и то о последицама, које ће донети за собом то регулисање валуте. И он је с уважавањем говорио о томе, да се повуку државне ноте. Свој говор је завршио одбијајући онај заједљив начин говора, којим су у последње време хтели да се у аустријском сабору послуже при говору о угарским кредитним приликама.

За тим је заступник **Хорањски** подвргао сав досадањи рад владин оштрој критици. Он не сматра ажију, као неку пролазећу појаву, која ће нестати чим се буде побољшала наша трговачка биланција. При крају свога говора донео је он један закључан предлог, по коме би се расправа о валути имала одгодити, док влада не буде могла, да саопшти предлоге у погледу решења питања о банци.

После одмора од неколико минута узе реч Лео **Ланци**. Пошто је и он разложио за чим иде регулисање валуте, захтевао је да се измене положај банке, за коју он под данашњим околностима држи да је врло слаба, а да би могла потпуно одговорити захтевима обе државе. Пошто је још узео у обрану био пештанску пијацу, против разних нападаја, као да се на истој опажају знаци болести и опадања, завршио је свој говор изражавајући своје задовољство што је влади и законодавству угарском пошло за руком да тако јако напредује.

Тиме је та седница довршена и дебата данас у (петак) настављена.

— **Бугарска**. У понедељак био је први лични састанак кнеза Фердинанда са Стамбуловим после пада његовог. Стамбулов је дошао у палату само да се захвали на отпису, који је на њега управљен био, и у коме му кнез Фердинанд изриче своју насрдачнију захвалу и ласкавим речима уверава га о својој неограниченој привржености.

— **Немачка**. У Берлину се пронела вест, да су немачке савезничке владе напустиле план, да поново изнесу сабору предлог о реформисању државних финанција. Ова вест у толико је сензационалнија, што изгледа, да ће се том одлуком, ако се иста оствари, учинити уступак центруму. Пита се, да-ли под тим околностима министар финанција Микел и даље може остати у свом звању, и држи се да не би било немогуће, да ће се саставити једна нова консервативно-клерикална већина.

— **Италија**. Криза у Италији приближује се своме крају, али не своме решењу, јер оно што престоји, не може се решењем назвати. Пошто сви преговори, који су са адмиралом Брином вођени нису имали никаква успеха, одлучио се Криспи на оно, што је лист „Италија“ прорицала. Он ће ступити пред комору са старим кабинетом. Тиме што ће Сонино предати државну благајну Боселиу и што ће се десити још неке мале промене у министарству, то не мења ствар знатно. Докле год Сонино министар финанција буде остао, дотле остаје и његов програм, а баш због тога програма и постала је читава криза. Но вредно је још и ово спомена. Бенедато Брин дошао је по нарочитој жељи краљевој у Рим и на железничкој станици дочекао га је први генерални ађутант краљев генерал Понцо дела Ваглиа. Још одмах чим је Брин стигао био у Рим распрострло се мишлење, да неће моћи доћи до споразума између њега и Криспиа. Наводе се разни узроци, из којих он није хтео, да ступи у нов кабинет. Министарски органи веле, да због нарушеног и слабог здравља не може, да се прими понуђеног портфеља. Лист „Опиниионе“ пак тврди, да је Брин ставио као услов свога учествовања у будућој влади захтев, да се смањи ратни буџет и с тога се прекинули вођени преговори са њиме. „Први и сталан узрок размирице,“ тако почиње тај лист свој уводни чланак, „је војничко питање.“ Говоре, да је Сонино више пута изјавио Криспиу, да се он мора повући и то због тога што је криза постала од стране опозиције нападајима на његов финанцијски програм. Криспи му је пак увек одговорио, да он не дозвољава, да се повуче. И као што се види, Криспи је имао право. Криспи не ће ни Сонина, а ни његов програм, да напусти.

— **Румунска**. Досадашњи заповедник кора у Галцу генерал Бароци, постао је војни министар. О узроку промене личности у свом министарству јављају букурешки листови следеће: Између краља и кабинета постојала је нека несугласица у мишлењу, која се односила на пензионисање више генерала, који су већ отслужили прописан број година. Кабитет је хтео ове већ старије војничке високодостојнике да замене млађима и израдио је за време отсуства краљева листу оних генерала, који би се имали пензионисати и уједно и оних пуковника, који би се имали наименовати за генерале. Краљ, када се вратио кући није хтео да одобри ту листу, јер се није слагао са тиме, да старе борце без нужде лиши њиховог положаја. Именовањем новог војног министра изгледа да је та ствар изравнана.

— **Белгија**. И у Белгији је криза. Министарство је наиме, стављено пред алтернативу, да или поднесе оставку или да распусти комору, оно је исту распусти-

ло. О тој ствари говоре следеће: по уставу истекао је 31. маја (12. јуна) о. г. мандат комори, али клерикалан кабинет дозволио је да она и на даље заседа, да би би могао протурити неке законе, који би повољни били по исти. Либерали, који су сматрали овакав поступак за неуставан, изашли су у седници од недеље из дворане и да-ли су изјаву, да неће више, изузевши саветовање о изборном закону, после 12. т. м. учествовати у дебатама коморе. Заступник Весте протестовао је против те изјаве, на то је изјавио један клерикалан депутирац вароши Антверпна, он и његови другови ће још да се предомисле, да-ли се неће може бити и ови повући. Поступање антверпенског посланика изазвало је велику сензацију. Велика гомила народа, која се састојала од либерала упутила се у замак Лекен, да тражи од краља, да се отпусти клерикално министарство. Краљ је истом ставио двојак избор или да поднесе оставку или да распусти комору. Кабинет је истина учинио ово друго, али је питање да-ли ће се исти одржати моћи наспрам либералне струје, која непрестано расте и јача постаје.

— **Мароко**. Као што јављају вести преко Рима и Мадрида, умро је прошлог четвртка Султан од Марока. Овај случај био би чисто локалног значаја, кад не би поједине европске велесиле, која више, која мање, управиле своје скривене намере на ту земљу и кад се због тога не би требало бојати, да може до сукоба доћи. Највише су заинтересоване Шпанија и Француска, као најближи суседи Марока, али и Италија бар посредно управља своје погледе на исти. Више пута су Шпанија и Француска заузели и посели поједине вароши и земљишта у Мароку, те тако би могло може бити и сада доћи до поседања, а тиме уједно и до сукоба између обе велесиле, у толико више што промена престола неће баш тако на миру проћи. Умрли Султан Мулеј Хасан, који је владао од 25. септембра 1873. године оставио је за собом малолетног сина Абд-ел-Азиса, кога је прогласила војска и министри за свога владаоца. — Но смрт султана од Мароко нарочито је у Шпанији изазвала велику узрујаност. Шпањолска влада изјавила је осталим велесилама жељу, да заједнички на томе пораде, да се осигура Status quo т. ј. стање, које је пре смрти владало. Више велесила, а међу овима и Француска одговориле су, да се слажу са тиме. Четама у Андалузији наложено је, да буду спремне у случају немира, да оду у Пресидиос. — Даљи гласови о смрти султановој веле, да је исти, имао на четир дана пред смрт своју јаку грозницу и да је умро баш у оном тренутку, кад је заповести издавао. Са више пак страна тврде, да је султан отрован. Страх, као да ће се усљед смрти султанове немири изродити, нису сасвим без разлога. По вестима из Тангера дошло је између присталица и противника Абдел-Азиса, кога су чете за султана прогласили у Аир а исто тако и у Тафилет покрајини до крвавих сукоба и устанак се проширује у унутрашњост земље. Мароканске власти полажу сву наду на маршала Мартинец Кампоа, кога очекују, да ће наскоро са потребним упутствима из Мадрида доћи. Енглеске и шпанске ратне лађе стићи ће на скоро у пристаништа мароканска, да одрже status quo. У Тангеру су издане нарочите заграде против нарушавања мира.

Мадридски листови захтевају енергично од Шпанске владе, да произведе са свом енергијом намере Шпаније на Мароко. Шпанија има право од предака на Мароко. Мароканске власти су замолиле дипломатски кор, да исти израде код својих надлежних власти, да се европске ратне лађе пошаљу на обалу мароканску.

---

† Др. Живко Гојковић,

АДВОКАТ У КАРЛОВЦИ.

Јуче у 5 сати у јутру преминуо је Др. Живко Гојковић.

Са овим покојником губи српски народ једног даровитог и умног сина, а српска народна слободоумна странка у Троједници интелигентног, али одвећ скромног претставника.

Др. Живко Гојковић родио се год. 1844. у Петровцима у Срему. Уз нежну бригу свога сиротнога оца, српско-народног учитеља свршио је основне школе у месту свога рођења.

Гимназију је учио у Карловцима и као „благодејански питомац“ свршио је на овој гимназији седам разреда са отличним успехом, а осми разред и испит зрелости положио је са отликом на Винковачкој гимназији.

Помоћу стипендије из задужбине народног добротвора Нестора Димитријевића свршио је правни факултет на прашком свеучилишту. После сјајно положених државних испита ступио је у одвјетничку канцеларију сада већ покојног румског одвјетника и кр. јавног бележника Дра Стеве Димитријевића.

Са уштедом од своје плате и уз незнатну новчану припомоћ својих личних пријатеља отишао је већ после годину дана у Беч. Са гвозденом издржљивошћу и великим трудом положио је на бечком свеучилишту за годину дана строге испите. После промоције за доктора права остао је у Бечу као одјетнички кандидат.

У почетку године 1872. ступио је у службу код магистрата карловачког као велики бележник. У овој је служби развио велику енергију и делатност, поглавито око уређења градских основних школа.

После две године напустио је ову службу и предао се искључиво одвјетничком позиву.

Као одвјетник био је у вршењу поверене му дужности савестан и солидан, ревностан и тачан до педантности; — према својима млађима строг али правичан, а према странкама искрен и предусретљив.

Још као ђак на свеучилишту ревносно је почео изучавати модерне језике и развитак наше и стране књижевности. Поред правне науке бавио се темељито студиом философских доктрина. Своје научно философско разматрање изложио је у свом „*Политичном Буквару за матору децу*“, који је 1871. године света угледао; дочим је своје дубоко и обилато знање правних и државних дисциплина показао у својим темељито написаним расправама, које је већином у години 1880. до 1883. публиковао у „*Месечнику*“, органу правничкога друштва у Загребу. Од важнијих његових правних расправа споменућемо само ове: „Борба за право“; „о управном судству и судственој администрацији“; „о миту“. Са овим расправама стекао је велика угледа и уважења у домаћим правничким круговима.

Жудња за науком и научним истраживањем у њему је тако јака била, да је и до последњег часа, и ако му је очњи вид пре више година јако ослабио, озбиљно се изучавањем класичних и модерних језика бавио; а у последње доба поглавито је проучавао знаменитија дела из енглеске философске књижевности.

Све до године 1883. није се активно истицао на јавном пољу, и ако је сваку народну акцију, почев од омладинског покрета из године 1866. озбиљно пратио и за исти се својски интересовао.

Година 1882. била је кобна и по наш јаван народно-автономни живот. Те године 7. јануара проглашено је у нашем народно-црквеном сабору именовање покојнога Германа Анђелића за српског патријарха. Покојни Др. Живко Гојковић увидивши озбиљност и критичност тадањег народног стања и положаја написао је анонимну броширу „*Поздрав патријарху Герману*“, у којој је преклињао покојног именованог патријарха, да се са народом измири и народно-автономну зграду, споразумно са народном странком на чврст и сталан темељ положи.

Народни покрет за пренос костију песника Бранка Радичевића са бечког св. Марксовог гробља на стражиловачки вис у Карловце извукао је и покојног Дра Живка Гојковића из његовог усамљеног и мирног породичног живота. Он је необичном вољом и родољубним жаром учествовао у раду и деловању одборском; са великом тачношћу и прецизношћу израдио је програм свечаности; он је у име карловачког одбора примио од бечких изасланика песникове кости са патриотским говором, који је пред саборном црквом на дан самога преноса изговорио.

И избори за наш народно-црквени сабор у години 1885. забележили су благу и скромну природу пок. дра Гојковића. И на сомборском видовданском збору и јавно у штампи утицао је он делотворно на те изборе; одржавао је изборне скупштине и соколио изборнике на истрајан рад у служби народа и цркве.

Године 1887. у месецу мају расписани су били избори за земаљски сабор у Загребу. Он је већ у почетку те године и живом речи и пером у руци спремао земљиште за организацију српске самосталне странке у троједници, која је до тог доба имала само јединог свог правог представника у Дру Богдану Медаковићу.

У низу чланака „*Срби и Хрвати*“, који су те године у „Бранику“ изашли, јасно је обележио политични положај и становиште Срба у троједној краљевини. Ови чланци нашли су живог одобравања код свију самосталних представника српског народа у троједници, изузимајући последњи чланак о државноправном значају основних школа, где је покојник са својим назорима изолиран остао.

Његовим заузимањем сазван је и јаван збор присталица српске самосталне странке у троједној краљевини за други дан Духова речене 1887. године у Карловце. Овај су збор Срби заступници владине странке уз припомоћ котарски предстојника познатим начином осујетили. Сав је службени апарат подигнут на ноге, да угуше организацију српске самосталне странке на здравом и солидном базису, — време је показало, да су у својој намери успели.

После овог неуспеха повукао се покојни Др. Живко Гојковић са свим са јавног и са политичног поља. Могуће, да су га на то нагнале доцније појаве у нашем народном животу, које су ослабиле нормалан развитак у раду и у јединству народног покрета, који је онако сјајно у шестедесетим годинама одпочео, или је подлегао утицају свога слабог и нарушеног здравља.

Био је и спољни сурадник овога листа „Браника“. Тако је у „Бранику“ за год. 1887 био написао један циклус од 12 важних чланака, као што смо већ горе казали, под насловом „Срби и Хрвати“. Писао је у овом листу своје ђачке успомене. У „Бранику“ за год. 1889 изишла је поучна студија његова о кредиту, која је и засебно отштампана; осим тога писао је у овоме листу више подлистака.

Покојни Др. Живко Гојковић био је човек ванредних способности; те је заиста грдна штета, да такав човек, који је био наоружан обилатим знањем и бистрим погледом на свет и светске догађаје, није за собом оставио спомен трајне вредности ни у народу ни у књижевности српској. Можда га је брза смрт преухитрила.

Боловао је кратко, али тешко; за собом није оставио од срца порода, до ли једину неутешиму и ожалошћену супругу.

Нека је слава имену његову и вечан спомен међу нама живима! Лака му црна земља!

У Карловци 2. јуна 1894.

—*ρ*—

Српска певачка дружина у Темишвару

Српска нам је песма,
Што нам зору буди
Што нам крај свих зала,
Надом пуни груди.

Усред бољих дана,
Што нам време крије
Свагда заман песма,
Ако српска није.

Славним српским певачким друштвима.

Српска певачка дружина у Темишвару навршује овом годином двадесетпету годину свога постанка, то је решила, да тај догађај овде у месту свечано прослави, да себи учини завет за даље живовање и рад, а својим прејамницима подстрек за одржавање ове тековине.

Радост је тек онда права радост, када се са киме подели, а по речима српскога песника не отварају се ни небесне двери за једнога — „тек онда широм стоје, кад двоје говоре“. Овдашња „Српска певачка дружина“ решила је с тога, да на овај по њу радостан дан позове страна срп. певачка друштва.

Позивамо Вас дакле, да изволите на нашу прославу доћи. Молимо Вас, да изволите при њој суделовати, те да нам помогнете, да овој светковини сачувамо српски значај и да нам донесете скупи дар од свога изобиља у српској песми и речи.

Прослава ће се приредити на Светога Илију о. г. Тога дана осветиће се и друштвена застава.

Овдашње певачко друштво учиниће са своје стране све што му можно буде, да Ваш долазак олакша, побринуће се за бесплатне станове, постараће се да своје поштоване госте што лепше проведе, и истакнуће

три награде за најбоље певање.

— Обраћамо пажњу славнога српскога певачкога друшава на ту околност, да се посетом ове светковине отвара најбоља прилика за излете у Бузјашку бању и Мехадију.

— Молимо Вас дакле да нам до 19. јунија (1. јулија) изволите јавити, да ли ћете нам на прославу доћи и уједно, ако би нас својом посетом почаствовали, да нам назначите натпис оне песме, коју ћете на концерту певати. Најзад молимо и то, да нам се тачно означи број женских и мушких учесника при овој светковини.

У **Темишвару**, на Спасов дан 1894.

Са братским поздравом!

У ИМЕ ПРИРЕЂИВАЧКОГА ОДБОРА:

Душан Ђерић, друштв. тајник. **Никола Стефановић**, председник приређивачког одбора.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 3. јуна 1894.

— **Први дан Духова** служиће у саборкој цркви на богослужењу епископ новосадско-бачки г. Герман Опачић архијерејску службу. Појаће службу кор српске гимназије.

— **Слава на Ченеју**. И ове ће године други дан духова славити славу св. Ченејска црква на новосадским салашима. Надати се је, ако погодно време буде, да ће се и при овој слави многобројно наш народ, својом посетом одазвати.

— **Време**. Време је у нашој вароши и околици одпрошле суботе промењиво. После туче, која је у суботу падала у нашим хатару, и која је виноградима, воћу и зељу доста нашкодила, време је још непрестано мутно, похладно и ветровито. Храни туча није нашкодила. Изгледа, да ће још неко време, остати мутно, похладно и ветровито.

— † **Мина Вукомановић, рођ Караџић**. Јављају нам из Беча, да је тамо умрла у уторак 31. маја (12. јуна) о. г. у 11 сахата пре подне после дужег боловања у 62. години свога живота Мина Вукомановић рођ. Караџић. Покојница је била кћи Вука Стефановића-Караџића. Била је врло образована и интелигентна женска. У последње време добивала је 3000 фор., коју јој је суму српска влада у Србији као откуп за Вукова дела годишње издавала. Вечан јој спомен!

— **Новосадско гостиничарско друштво** држаће своју редовну главну скупштину у среду 8. (20.) јуна т. г. после подне у 3 сахата у просторијама код „Беле лађе“, на коју се сви штовани чланови учтиво позивају.

— Пишу нам из **Титела**: „Овде је 29. маја о. г. прешла из римокатоличке у нашу источно православну веру Катарина, супруга овдашњег занатлије Јосифа Секулића рођена Нађ. Иста Катарина венчала се пре десет месеци са гореспоменутим мужем јој, а посвојкиња је угледног овдашњег грађанина и адвоката г. Живка Вучетића и супруге му гђе Катице. Гђи Вучетићки и припада главна заслуга, те је њена посвојкиња, којој је умела омилити наше лепо православље, прешла у нашу веру.“

— Пишу нам из **Турије**: „Овде, у Турији (Бачка), расписан је стечај за лечника са платом од 1000 фор; избор ће бити крајем августа о. г. Изабрани лечник ће имати право држања ручне апотеке, осим тога за сваку посету у месту 20 или 40 пов. Компетенти морају осим српског знати и мађарски. Турија је велико српско место са лепом околином, те је изглед да ће лечник моћи излазити на 3000 фор. годишње. Срби лечници имаће првенство. Ми упозоруј̄емо наше младе Србе лечнике на ово место.“

— **Из Бањалуке**. пишу „Дн. Листу“: „Један пријатељ нашег листа из Бањалуке пише нам следеће: „Прошле недеље била је код окружног суда главна расправа оним несретницима, којима је створена кривица јатаковања, у тобожном устанку прошлог љета, које га је сам Барон Ласарини измајсторисао. Оптужених — наравно Срба православних — било је 40, и од њих је 25 осуђено на тамновање од 6 мјесеци до $4^1/_2$ године, а 5 проглашено невиним. Гледаћу на сваки начин својим путем пробити кинески зид земаљске владе, па вам послати извештај о цијелом току ове интересантне, али по наше стање жалосне расправе, да бар и остали свијет сазна, како се устанци измајсторисавају код нас, и како се и овог пута људи осуђују и у тамницу шаљу.“

— **Добротворна задруга задарских Српкиња**. Ц. и к. намјесништво у Задру одобрило је правилник ново устројеног друштва у Задру: „Добротворна Задруга Задарских Српкиња.“ Темељ му је готов и ово ће друштво до који дан конституисано бити.

— **Српска књижевна задруга**. Целокупан број уписника у ову задругу, од којијех су наплаћени улози уведени у књиге износи 5071. Осим тога има још приличан број пријављених уписника код дотичних повереника, с којима још нису рачуни закључени. Радосно бележимо да је из наше монархије леп одзив био, који све то више расте Ево тог одзива: Банат 375, Бачка 3 7, Срем 442, Славонија 195, Хрватска 450, а Далмација 497, свега дакле 2296 скоро половица од свих уписника. Није ли ово дивна појава?

— **Дипломатске промене у Србији**. „Српске Новине“ доносе указ, којим се за секретара друге класе у Атини поставља г. Ђока Барловац, досадашњи секретар бечког посланства, а како у Атини нема посланика, то ће он бити отправник послова; за секретара треће класе посланства у Берлину, г. А. З. Јовичић, секретар посланства на расположењу, за секретара треће класе посланства у Петрограду г. Паја Маринковић овд. адвокат, за аташеа посланства у Цариграду, у рангу писара прве класе, Живојин Верић судија лозничког првостепеног суда; за писара прве класе ђенералног консулата у Будимпешти Стеван Матијашић, предавач пиротске гимназије; за ђенералног консула треће класе у Лондону и отправника послова у посланству Иван Павловић, секретар друге класе посланства у Берлину, за вице конзула треће класе у ђенералном конзулату у

у Трсту Бранко Мушицки, писар прве класе посланства у Бечу, и за писара прве класе Димитрије Поповић писар исте класе ђенералног консулата у Будимпешти; за вицеконсула треће класе консулата у Битољу, Милан Апостоловић, секретар пете класе посланства у Атини, и за писара прве класе Сима Ј. Аврамовић, писар исте класе консулата у Трсту.

Новости са стране.

— **Породица Лесепсова**. Да се награде велике заслуге Лесепсове, који је био председник друштва за копање суецког канала закључила је главна скупштина тога друштва на седници својој од прошлог уторника, да се породици Лесепсовој даје годишње 125,000 франака. Ова ће се своја исплаћивати грофици Лесепс, двојици синова Лесепсових из првог брака и једанајсторици деце из другог брака. Грофица ће до смрти Лепсесове добивати 65,000 франака, а после његове смрти 45,000 франака, а свако дете ће добивати до смрти по 7272 франка годишње.

— † **Ђовани Никотера**. У среду у $^1/_2$12 сахата пре подне умро је у близини код Напуља велики талијански државник барон Ђовани Никотера. Никотера је рођен 28. септембра 1829 у Сан-Биасу у Калабрији, где је и учествовао у револуцији, којом се ишло за тим да се Италија усаједини. Он је служио и војевао под Гарибалдијем. После га је град Салерно изабрао за свога посланика, у комори је био вођа левице. У првом Депретисовом кабинету био је Никотера министар унутрашњих дела, те се као такав заузимао око тога, да се искорени разбојништво на Сицилији. И у кабинету Рудинијевом год. 1891. био је министар унутрашњих дела.

— **Нова врста утакмице**. Једне берлинске новине доносе ову занимљиву вест: управитељ кујне у једној гостионици у близини франкфуртске опере створио је нову врсту утакмице, наиме кокошију-утакмицу. Управитељ те кујне опкладио се са једним својим другом, да ће он у времену од десет минута кокош заклати, очупати, испећи, исећи и сасвим спремно за јело на сто донети. Али као што веле, он није ни толико времена требао, него само половицу од тога времена, јер он је за два минута пиле заклао, очупао и очистио, а за друга три минута испекао и исекао. Дакле та утакмица са пилетом изведена је за пет минута или још тачније за 5 минута $6^4/_5$ секунада. Заиста далеко дотерано у вештини кувања!

— **Опклада о истрајности и издржљивости при свирању на гласовиру**. Ову опкладу добила је у Њу-Јорку мис Ада Мелвиљ, која је пре две године изгубила исту опкладу, против Ватербури-а. И овога пута свирало се у Хубертовом музеуму и мис Мелвиљ могла је 18 сахата и 57 минута без престанка да свира, дочим је њен противник после 18 сах. $52^1/_2$ минута, сасвим изнемогао, престао свирати. Прсти његови беху сасвим натечени, а нокти му беху поцрнили и крв је под исте подишла. Мис Мелвиљ била је толико пажљива, те је у оним тренутцима, док је једна или друга рука без занимања била држала дотичну руку у млакој води, која је била шпиритусом разблажена. У осталом се мис Мелвиљ нада, да ће идући пут 24 сата без престанка моћи, свирајући на гласовиру, издржати, — ако је когод међу тим не надмаши.

— **Дубока старост**. Једини још руски официр, који је у животу, и који је учествовао у ратовима против Наполеона јесте поручник Никола Андрејевић Савин у Саратову. Савин је може бити и најстарији човек у читавој Русији, јер као што се из његових списа види он је рођен 17. априла 1768. и славио је пре кратког времена свој 126. дан рођена. Дубоку старост дочекају у Русији обично становници киевске гуверније. Тако су лањске године у тамошњој листи за мртваце забележени њих 14, који су преко 100 година живели, најстарији међу њима био је 115 год. а родом из василковског округа. Од те четрнаесторице били су само четир женске. од којих је једна, као најдуже доживела 105. годину.

☞ Због Духовских празника идући број нашега листа ће изићи у идући четвртак 9. јуна.

НОВИЈЕ.

БУДИМПЕШТА, 2. јуна. По иницијативи грофа Аладара Андрашија данас се састала једна конференција магната, која је имала ту цел, ако је могуће, да се дође до споразума у политично црквеним реформама, и то на основу попуштања владиног. Ова конференција остала је без сваког резултата. Држаће се још једна конференција.

РИМ, 2. јуна. Краза је решена. Криспи остаје и на даље на челу кабинета.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „Браника.“

БУДИМПЕШТА, 3. јуна. Покушај, да се дође до каквог споразума између владе и магната, остао је без сваког успеха Влада не ће начелно да попусти, а магнати се не задовољавају са ситнијим уступцима

ТРОПАВА. 3. јуна. Јуче је у Карвину у угљеним рудокопима грофа Лариша била велика експлозија Један мерник а осим њега преко 150 људи погинуло је том приликом

БУКУРЕШТ, 3. јуна. Генерал Бароци, који је требао наименован бити за ратног министра, није потврђен због тешкоћа, које су личне природе.

Јавна благодарност.

Подписани у име црквене општине буковачке, част нам је јавним путем изразити Г. Петру Ранковићу, опште уваженом становнику буковачком најусрднију благодарност, што је српско-православној цркви на Спасов дан, на дан славе црквене, поклонио скупоцено и дивно израђено небо од најскупоценије материје са дивно израђеним надписом у вредности од преко 600 фор.

Овим племенитим даром је г. Петар Ранковић украсио српско-православну цркву, уједно и овековечио име своје и показао се достојан потомак својих предака, јер што год српско-православна црква од скупоценијих утвари имаде, све су драгоцени поклони породице Ранковића, и становништво овога места свагда ће са благодарношћу се сећати и величати име г. Петра Ранковића и породице му.

На том племенитом дару српско-православној цркви, нека је вечита слава и хвала г. Петру Ранковићу, живио га Бог много и дуго! Живила дична породица Ранковића!

Српско правосл. црквана општина у Буковцу 27. маја 1894.

перовођа: **Поповић.** председник: **Стефан Стефановић.**

Трговина.

НОВИ САД, 3. (15.) јуна. Пошто је време на све стране државе јако заладило, пошто се примећује на шеници хрђа, то је истој цена на горњим житарским пијацама поскупила, те се усљед тога и код нас на данашњој житарској пијаци са 10—20 новчића скупље продавала.

По свима изгледима трговинč надати се, да ће цене рани боља бити.

На данашњу житарску пијацу довежено је ране врло мало. Због кишовитог и хладног времена довоз је рани слаб, а цене су сљедеће:

Шеница 6 ф. 40—80 н. најбоља каквоћа 6 ф. 90 н. Кукуруз 4 ф. 50—70 н. Јечам 4 ф. 80—5 ф. Репица 8 ф. 10—20 н. уз плаћање у готовом новцу.

Појединци, којима је рана нужна и који испод мет. центе купују плаћају са 5—10 н. преко горе означене цене више.

Маст 51—52 ф. Сланина 51—52 ф. Сланина дебела од прљени свиња 52—54 ф. по 100 кила.

*

Течај вредности новаца на берзи у Будим-Пешти 3. (15.) јуна 1894.

Ц. кр. дукати	(нови) . . .	5 ф. 89 н.
„ „ „	(стари) . . .	5 ф. 84 н.

Огласи.

ХИГИЈА
БАЛЗАМ ЗА КОСУ.

Овај несравњиви препарат јачи, улепшава и чисти косу, враћа свакој **СЕДОЈ** коси њену природну првобитну младићску **БОЈУ И ЛЕПОТУ**. Не садржи никакве фарбе, него дејствује на корен косе.

Овај је балзам од медицинских ауторитета опробан и препоручен као **невино и најбоље** од свију средстава за косу

Једна флаша 2 фор. 50 нов., проба-флаша 1 ф. 50 нов. искључиво код **С. ДИМИТРИЈЕВИЋА** апотекара у Агасс (Franyova) Banat. 3—12

3—3 **ОГЛАС ДРАЖБЕ.**

По основу дозволе позваних високих власти наређена је сеча дрва, односно коначно искрчење властитост православног манастира Месића (код Вршца) сачињавајуће, од прилике 80 ланаца велике шумске партије „Честе“ те се ради продаје сече дрва наређује овим јавна дражба на лицу места за 8. (20.) јуни 1894., о чем се купци с том примедбом извештају, да пре дражбе 500 фор. пишманлука морају положити, да се услови дражбе могу у свако доба у адвокатској канцеларији манастирског фишкила дра Бранка Илијћа у Вршцу увидети и да дражбени акт тек онда важи, пошто га позвана висока власт одобри.

Управа манастира Месића.

МЕШОВИТА ТРГОВИНА
Ј. ИЛИЋА СИНА
у Перлезу

потребује једног млађег спомоћника и једног шегрта који одма ступити могу.

Спомоћници који су мануфактуру изучили имају првенство. 2—3

КУРС ЗА ЈЕДНОГОДИШЊЕ
ДОБРОВОЉЦЕ У СУБОТИЦИ.

Они младићи који нису свршили средње школе и немају **испита зрелости**, који би морали код војске **три** године служити **могу добити дозволу** да **једну** годину као добровољци служе, али морају пријамни испит пред главним заповедништвом вођеним положити.

За овај испит може се у моме заводу спремити. Од моји ученика многи су већ добили дозволу за полагање испита, многи су исти положили, њихово време у војсци одслужили и сада су *официри у резерви* а многи сада у војсци служе.

Ко би се желио у моме заводу спремити за испит, нека се изволи на мене обратити где ће опширно упутство добити.

Приправници не могу бити млађи од 17, као и старији од 20 година.

Леополд Ландесман
управитељ у Суботици.
20—20

ПРОДАЈЕМ

мешовиту трговину заједно са кућом налазећој се у једној **кр. вароши** на врло лепом месту. Годишњи промет 15000. фор.

Купци нек своје понуде под знаком В. 15000 на администр. овог листа шаљу. 4—5

СТАН

се издаје у Новом Саду, у ћурчијској улици у кући број 21, одмах или од првог Јуна. — Стан се састоји из 4 собе, кујне, шпајза и коморе за дрва.

Ближа извешћа даје

2—3 **Валтазар Фајт.**

КОНСТАНТИН СТОЈАНОВИЋ
ГРАЂЕВИНСКИ БРАВАР
У НОВОМ САДУ
баштенска улица бр. 6. (улазак из ћурчијске улице.)

Препоручујем своја сваковрсна
ГВОЗДЕНА И ОД КАЉЕВА
ШПАРХЕРТ-ОГЊИШТА
која по најновијој методи готовим, те су покрај своје изврсности права штедила, јер у њима 35% горућег материјала се заштеди!

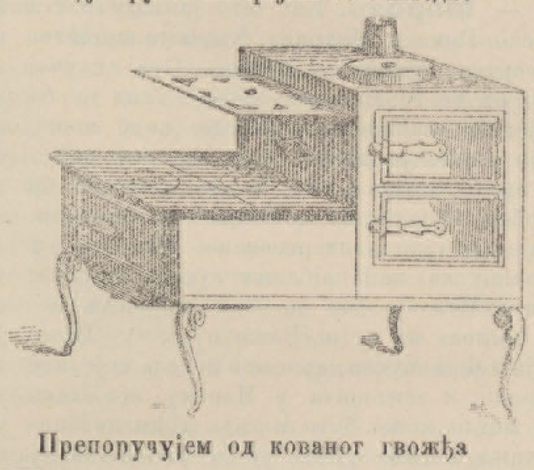

Препоручујем од кованог гвожђа
ОГРАДЕ ЗА ПОРТЕ И ГРОБИЦЕ
по умереној цени од 7. ф. па на више по мет. центи; а боље су куд камо него оне ливене; ових је у свако доба готових у мене. За солидну послугу је јемство моје млогогодишње деловање на овом послу у овом месту и широкој околини овој.

Све моје производе дајем и на одплату.

Примам сваковрсне старе метале као: бакар, месинг и гвожђе у промену. 2—1_2

Тражите само
„ЗАХЕРЛИН‘
јер је то сресто, које најбрже и најсигурније
утамањује све инсекте.

А може ли га што боље препоручити, него успех његове енормне распрострањености, нити има другог каког сресто, чија би потрошња била толика, као што је са „Захерлином“, јер овај се десет и више пута троши више него свако друго сресто.

Али само тражите увек запечаће у боду и то на којој је натпис „Захерл.“ Све друго је подражавање, које нема никаке вредности.

Боце коштају: 15, 30, 50 новч., фор 1.—, фор 2.—; а Захерлин шпарер 30 н.

У **Н. Саду** у Браће Вагнера,
„ „ „ „ Е. Дицгена и сина,
„ „ „ „ Љ. Стефановића,
„ „ „ „ П. Романовића,
„ „ „ „ Д. Арновљевића,
„ „ „ „ Јов. М. Бема.
„ „ „ „ Јосифа Гајгера,
„ „ „ „ П. Георгијевића, ап.
„ „ „ „ Ђорђа Хансли-а,
„ „ „ „ Војина Јовановића,
„ „ „ „ Ј. Копни-а,
„ „ „ „ Јов. Ф. Костића,
„ „ „ „ А. Најмана и др.
„ „ „ „ Г. Плавшића, апот.,
„ „ „ „ З. Теодоровића,
„ „ „ „ Ј. Војтовића.

У **Илоку** у П. Арсенића сина,
„ „ „ „ Марка Шампаловића.
„ **Инђији** у Фрање Корела,
„ „ „ М. Петковића.
„ **Карловци** у Леоп. Пекла,
„ „ „ Фрање Хомолке,
„ „ „ П. Хомолке,
„ „ „ О, Хомолке
„ **Митровици** у Јов. Ристића,
„ „ „ М. Јовановића,
„ „ „ Јов. С. Мијића,
„ „ „ С. Крстоносића,
„ „ „ Б. Миловца,
„ „ „ Л. Стојановића.
„ **И. Паланци** „ М. Бернхајма,
„ „ „ М. Марцикића,
„ „ „ Дежеја Наља.

У **Ст. Бечеју** у Л. Мравића
„ „ „ Ант Паудаке,
„ „ „ Гезе Херцога,
„ „ „ Сам. Фирста.
„ **Петроварадину** у И Андреса,
„ „ „ Мел. Киша.
„ **Руми** у Д. Бојловића,
„ „ „ Вића Грујића,
„ „ „ Макса Шведбела,
„ „ „ Ф. Ристера,
„ „ „ Н. Јуришића,
„ „ „ Емилије Весел.
„ **Сентомашу** у В. Манојловића.
„ **Тителу** у Лав. М. Јанковића,
„ „ „ Е. Поненмахера.
„ **И. Врбасу** у Ферд. Сајдла.
2—16

Власник и издавалац: Дружина Бранка. Одговорни уредник Никола Јоксимовић. Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду.